

Kwalificatiedossier Calamiteitencoördinator meldkamer

Versie: 1.3, 15 oktober 2021 2 juli 2019

Instituut Fysieke Veiligheid
Crisismanagement Academie
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Ministerie van Justitie en Veiligheid
Contactpersoon: Iris de Vrieze
Titel: Kwalificatiedossier Calamiteitencoördinator meldkamer
Datum: 15 oktober 2021
Status: Definitief, vastgesteld door VB
Versie: 1.3
Auteurs:
Projectleider: Erie Braakhekke
Review:
Eindverantwoordelijk:

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	7
Deel C Competenties	8
Deel D Uitwerking kerntaken	10
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	12
Deel F Verantwoording	13
Bijlage 1 Namenlijst	15
Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur	16
Bijlage 3 Begrippen en afkortingen	18

Inleiding

Opbouw dossier

Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor de calamiteitencoördinator meldkamer¹ binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van kerntaken.
- Deel C Beschrijving van competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in een opleidingsplan van een veiligheidsregio. Een opleidingsinstituut kan het kwalificatiedossier gebruiken om onderwijs en examinering in te richten.

---

¹ Waar in dit document 'hij' staat geschreven wordt bedoeld: 'hij/zij'. Waar 'zijn' staat wordt bedoeld 'zijn/haar'. Waar 'hem' staat wordt bedoeld 'hem/haar'. Voor de leesbaarheid is steeds voor de verkorte vorm gekozen.

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de crisiscontext

Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is er sprake van de volgende kernfuncties van de meldkamer: grootschalige alarmering, informatie en leiding & coördinatie.

Wettelijke taken meldkamer

De taken van de meldkamer zijn beschreven in paragraaf 2 alarmering van het Besluit veiligheids-regio's. In de kern gaat de functie van de meldkamer bij een (dreigende) ramp of crisis over de beeld-, oordeel- en besluitvorming over 'grootschalige alarmering':

- > **Beeldvorming meldkamer**
Het binnen de meldkamer verzamelen, verwerken en veredelen van de dan beschikbare feiten en gegevens over 'de ontwikkeling en effecten van een incident, de ingeschatte risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de beoogde aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen'.
- > **Oordeelsvorming meldkamer**
Het binnen de meldkamer, op basis van dan beschikbare gestructureerde feiten en gegevens (data), beoordelen of is voldaan aan criteria voor grootschalige alarmering.
- > **Besluitvorming meldkamer**
Het binnen de meldkamer op basis van het gegeven oordeel bepalen welke onderdelen van de hoofdstructuur of andere eenheden of functionarissen moeten worden gealarmeerd en (doen) uitvoeren van dat besluit.

A.2 Positie van de functie

De calamiteitencoördinator meldkamer werkt op de regionale meldkamer. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat (Bvr, art 2.2.1). Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering wordt de meldkamer door één leidinggevende aangestuurd (Bvr, art 2.2.2).

Binnen de kernfunctie *Grootschalige alarmering* heeft de calamiteitencoördinator meldkamer verschillende taken. De calamiteitencoördinator meldkamer:

- > wordt vooraf geraadpleegd en adviseert de leidinggevenden meldkamerfuncties bij het (her)organiseren van de randvoorwaarden voor de grootschalige alarmering;
- > is verantwoordelijk voor besluiten tot en het uitvoeren van de grootschalige alarmering.

Binnen de kernfunctie *Informatie* heeft de calamiteitencoördinator meldkamer verschillende taken. De calamiteitencoördinator meldkamer:

- > wordt vooraf geraadpleegd en adviseert de leidinggevenden meldkamerfuncties bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces om feiten en gegevens te

- verzamelen, verwerken en veredelen en deze data te verstrekken aan de juiste afnemers (richten en herrichten);
- > is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken en veredelen en deze data te verstrekken aan de juiste afnemers (inrichten en herinrichten);
  - > is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens en het verstrekken van deze data aan de juiste afnemers (verrichten).

Binnen de kernfunctie *Leiding & coördinatie* heeft de calamiteitencoördinator meldkamer verschillende taken. De calamiteitencoördinator meldkamer:

- > wordt vooraf geraadpleegd en adviseert de leider CoPI (of regionaal operationeel leider) bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën en informatie (richten en herrichten);
- > is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën en informatie (inrichten en herinrichten);
- > is verantwoordelijk voor het uitvoeren van operationele leiding, operatiën en informatie (verrichten) in de meldkamer.

A.3 Complexiteit van de functie

De calamiteitencoördinator meldkamer monitort het dagelijkse multidisciplinaire meldkamerproces. Daarnaast werkt de calamiteitencoördinator meldkamer in de context van een crisis. Een crisis wordt gekenmerkt door dreiging, urgentie en onzekerheid. De organisatorische context wordt gekenmerkt door niet-reguliere werkzaamheden in een aangepaste structuur.

De taakrelevante complexiteit blijkt uit de hierboven beschreven combinatie van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1 Het realiseren van grootschalige alarmering

De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)organiseren van de randvoorwaarden voor de grootschalige alarmering.

De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor besluiten tot en het uitvoeren van de grootschalige alarmering.

Kerntaak 2 Het realiseren van de informatievoorziening vanuit de meldkamer

De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken.

De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken.

De calamiteitencoördinator is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken, veredelen en verstrekken van feiten en gegevens.

Kerntaak 3 Het leiding geven aan en coördineren van de operationele inzet vanuit de meldkamer

De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën en informatie.

De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het (her) organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën en informatie.

De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van operationele leiding, operatiën en informatie in de meldkamer.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Competentie: Analytisch vermogen
Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt terzake doende gegevens.

Niveau B: Relaties leggen

- > Legt dwarsverbanden. Betreft ideeën uit verschillende disciplines bij het oplossen van een probleem.
- > Ziet de relatie tussen feiten en de mogelijke oorzaken en gevolgen.
- > Geeft aan welke informatie vereist is voor een goede beeldvorming en gebruikt effectieve methoden teneinde de relevante informatie te vergaren.
- > Onderzoekt alternatieven om zich een oordeel te vormen.
- > Omschrijft realistische scenario's met relaties tussen oorzaak en gevolg.

Competentie: Stressbestendigheid
Blijft onder tijdsdruk, hoge werkdruk en bemoeilijkende omstandigheden adequaat functioneren (bijvoorbeeld tegenslag, teleurstelling).

Niveau A: Beheersen

- > Presteert goed onder (tijds)druk, tegenslag, complicaties en tegenwerking ook op de lange termijn.
- > Houdt in complexe situaties vast aan eigen standpunt en past bij tegenslag weloverwogen de aanpak aan.
- > Neemt onder hevige druk nog steeds de juiste beslissingen.
- > Communiqueert onder hevige druk nog steeds rustig en beheerst met anderen zodat de druk niet zijn weerslag heeft op anderen.

Competentie: Regisseren
Brengt belangen, opinies en inbreng van diverse partijen samen. Geeft vorm aan en richting aan (uiteenlopende) samenwerkingsverbanden en realiseert een gemeenschappelijk resultaat.

Niveau B: Afstemmen

- > Stemt activiteiten en inbrengen op elkaar af.
- > Werkt toe naar een gemeenschappelijk resultaat.
- > Maakt afspraken met anderen over de wijze van voortgangsbewaking.
- > Herkent en bespreekt mogelijke nieuwe (externe) samenwerkingsverbanden.

Competentie: Besluitvaardigheid

Selecteert één te volgen verantwoorde strategie voor zichzelf (en anderen), ondanks onvolledigheid in kennis van alternatieven en van hun risico's.

Niveau A: Daadkrachtig optreden

- > Twijfelt niet, heeft overzicht bij het nemen van besluiten en neemt daarvoor volledige verantwoordelijkheid.
- > Is daadkrachtig in onzekere situaties.
- > Heeft oog voor de belangen van verschillende partijen bij het nemen van risicovolle beslissingen.
- > Maakt weloverwogen strategische keuzen.
- > Neemt verantwoorde risico's.

Competentie: Omgevingsbewustzijn

Is zich bewust van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren. Speelt in op deze ontwikkelingen en vertaalt deze naar het eigen werkgebied.

Niveau B: Regionaal

- > Is voldoende op de hoogte van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die relevant zijn voor het werkveld.
- > Gebruikt vergaarde kennis regelmatig effectief voor de eigen organisatie.
- > Weet waar vergelijkbare organisaties mee bezig zijn. Anticipeert effectief op ontwikkelingen die gaande zijn in de omgeving van de organisatie.
- > Kan zich verplaatsen in politiek bestuurlijke argumenten.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1 Het realiseren van grootschalige alarmering

1.1 Werkzaamheden

- 1.1.1 De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)organiseren van de randvoorwaarden voor de grootschalige alarmering.
- > Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de leidinggevenden meldkamerfuncties met betrekking tot de inrichting van de grootschalige alarmering.
- 1.1.2 De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het besluiten tot en uitvoeren van de grootschalige alarmering.
- > Monitort het operationeel beeld, analyseert om te komen tot een besluit, evalueert, delegeert en ziet toe op uitvoering van grootschalige alarmering
  - > Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de regionaal operationeel leider.

1.2 Keuzes en dilemma's

- 1.2.1 Besluiten over opschaling op basis van onvolledige en/of tegenstrijdige (niet gevalideerde) informatie en beperkte tijd.
- 1.2.2 Besluiten in een korte tijdsbestek op basis van ingekleurde, gefragmenteerde en/of onvolledige informatie.
- 1.2.3 Besluiten op basis van huidige scenario binnen het totale overzicht met in ogenschouw mogelijk toekomstige scenario's.
- 1.2.4 Besluiten met een bepaalde mate van kennis van functionele partners; wat doen zij aan incident- en gevolgbestrijding?

Kerntaak 2 Het realiseren van de informatievoorziening vanuit de meldkamer

2.1 Werkzaamheden

- 2.1.1 De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)definiëren van de te behalen prestaties binnen het proces om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken, veredelen en beschikbaar te stellen.
- > Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de leidinggevenden meldkamerfuncties over het richten van het informatieproces (van meldkamerdata naar multidisciplinaire informatie).
- 2.1.2 De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het (opnieuw) organiseren van het proces om feiten en gegevens te verzamelen, verwerken en veredelen tot een startbeeld en dit beschikbaar te stellen.
- > Bepalen en organiseren van de benodigde ondersteuning voor het maken van het startbeeld.
- 2.1.3 De calamiteitencoördinator is verantwoordelijk voor het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens en het beschikbaar stellen van het startbeeld

- > Verzamelen, verwerken en veredelen van beschikbare feiten en gegevens voor een startbeeld.
- > Waar mogelijk in beeld brengen welke feiten en gegevens ontbreken.

2.2 Keuzes en dilemma's

2.2.1 Inschatten van informatie op haar waarde qua bruikbaarheid, afhankelijk van actor en tijd.

2.2.2 Delen van informatie op basis van onvolledige en/of tegenstrijdige dan wel ongevalideerde informatie.

Kerntaak 3 Leiding geven aan en coördineren van de operationele inzet vanuit de meldkamer

3.1 Werkzaamheden

3.1.1 De calamiteitencoördinator meldkamer wordt vooraf geraadpleegd en adviseert bij het (her)definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatiën en informatie.

- > Informeren van de leider CoPI of de regionaal operationeel leider over opschaling.
- > Gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI of de regionaal operationeel leider over opschaling.

3.1.2 De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het (her) organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën en informatie.

- > Bewaken en zorgdragen voor een juiste samenstelling en bezettingsgraad van de operationele inzet vanuit de meldkamer.

3.1.3 De calamiteitencoördinator meldkamer is verantwoordelijk voor het uitvoeren van operationele leiding, operatiën en informatie in de meldkamer.

- > Leidinggeven aan de multidisciplinaire beeld-, oordeels- en besluitvorming (vergaren, analyseren en delen van informatie) van het incident binnen de meldkamer. Is hiervoor (eind)verantwoordelijk.
- > Leidinggeven aan het uitvoeringsproces van een effectieve en doelmatige alarmering, processen in taken vertalen, taken uitzetten en controleren.
- > Analyseren en beoordelen van de actuele situatie en een advies uitbrengen over op- of afschaling.

3.2 Keuzes en dilemma's

3.2.1 Onafhankelijk en rolvast uitvoeren van taken ondanks de hoge tijdsdruk en onzekerheid.

3.2.2 Aansturen van proces en niet van het personeel, zonder hiërarchische verhoudingen maar op basis van de eigen positie.

3.2.3 Het (laten) afwegen van de veiligheid van eigen personeel, andere hulpverleningsdiensten en derden tegen het beoogde (doel/taak/opdracht).

3.2.4 Afwegen van de mate waarin opschaling effectief en efficiënt is, rekening houdend met bestuurlijke gevoeligheid.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

De uitoefening van de functie calamiteitencoördinator meldkamer bevindt zich op hbo-niveau. Voor de functie is minimaal hbo werk- en denkniveau vereist.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De invulling van het vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De calamiteitencoördinator meldkamer krijgt inzicht in zijn vakbekwaamheid door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen (leer)resultaten. De calamiteitencoördinator meldkamer krijgt ook ongevroegd positieve en negatieve feedback en schat deze zelf op waarde.

De calamiteitencoördinator meldkamer verdiept zich zelfstandig in nieuwe (wetenschappelijke) kennis en inzichten. Hij neemt zelf het initiatief om zijn leer- en oefenbehoeften met zijn leidinggevende te bespreken. Hij maakt zelf een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

In overleg met expertgroepen, waarin relevante vertegenwoordigers vanuit de verschillende kolommen zitting hadden, is er gestart met het invullen van matrices per functie(groep) via de RASCI methode. Het doel hiervan was de discussie over actualisatie van het kwalificatiedossier *gezamenlijkheid* en *bodem* te geven. Het resultaat was dat er eenduidige beeld was bij de leden van de expertgroepen over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verschillende spelers binnen de crisiscontext, in het bijzonder de functie die in dit kwalificatiedossier centraal staat, namelijk, de calamiteitencoördinator meldkamer. Op basis van de gevoerde discussies, de Wet Veiligheidsregio's, Besluit veiligheidsregio's en Besluit personeel veiligheidsregio's is er door de Crisismanagement Academie een eerste concept kwalificatiedossier ontwikkeld, dat voor feedback digitaal is voorgelegd aan de leden van de expertgroep. Een select deel van de leden van de expertgroep heeft vervolgens zitting genomen in de werkgroep. Deze werkgroep heeft, samen met de Crisismanagement Academie alle verkregen feedback van de leden van de expertgroep verwerkt tot een tweede concept. Dit tweede concept is vervolgens opnieuw besproken met de leden van de expertgroep. Tot slot zijn in een bijeenkomst met de expertgroep de competenties met bijbehorend niveau geselecteerd. Het resultaat hiervan is hetgeen nu voor u ligt en is aangeboden aan de opdrachtgever.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Expertgroep Leiding & Coördinatie Meldkamer, CoPI en ROT Werkgroep herziening multidisciplinaire kwalificatiedossiers 2018
Onder regie van:	NIPV (vml. IFV, Crisismanagement Academie)
Vastgesteld door:	WVA Multi 15 juni 2021 RCDV 17 september 2021 Veiligheidsberaad 15 oktober 2021
Versie:	Definitief
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht Ministerie van Veiligheid en Justitie, dd. 26 oktober 2017
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > Duin, van M. & Wijkhuis, V. (2015). Een onderzoek naar mogelijkheden om de procedure flexibel toe te passen. Arnhem: IFV
- > Hijum, H. van & Johannink, R. (2017). Het stelsel van crisisbeheersing, de besluitvormingsstructuur ontleed.
- > Instituut Fysieke Veiligheid (2016). Referentiekader Regionaal Crisisplan. Arnhem: IFV
- > MBO raad, Begrippen, afkortingen en vaktaal. Geraadpleegd op 26 september 2018. Van <https://www.mborraad.nl/begrippenlijst>
- > Rodriguez, H., Quarantelli, E.L. & Dynes, R.R. (2007). Handbook of Disaster Research. New York: Springer
- > Weggeman, M. (1997) Kennismanagement, inrichting en besturing van kennisintensieve organisaties. Schiedam: Scriptum
- > Weggeman, M. (2000). Kennismanagement; de praktijk. Schiedam: Scriptum

Bijlage 1 Namenlijst

Leden expertgroep, aanwezig op 26 juni, 3 oktober, 29 oktober 2018 en/of 28 juni 2019

- > Marnix Marcusse
- > Richard Kamphuis
- > Arne Poirot
- > Chris de Vogel
- > Marjolein de Jong
- > Gert-Jan Stuivenberg
- > Erik Prins

Leden werkgroep, aanwezig op 28 augustus en/of 19 september 2018

- > Joop Beekmans
- > Tom Hage
- > Kenneth Hup
- > Marnix Marcusse
- > Arne Poirot
- > Jan de Wit
- > Erik Prins

Begeleiders

- > Erie Braakhekke
- > Eric-Jan Broeken
- > Herman van Hijum
- > Roy Johannink
- > Anne Hootsen
- > Saskia van Aubel
- > Marian Knollema
- > Maarten Spoel

Bijlage 2 Inrichting hoofdstructuur

Hoofdstructuur

De Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's regelen dat de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie bestaat uit:

- > Calamiteitencoördinatie (meldkamer)
- > Commando Plaats Incident (CoPI)
- > Regionaal Operationeel Team (ROT)
- > Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of Regionaal Beleidsteam (RBT)

Context Meldkamer, CoPI en ROT

Een (dreigende) aantasting van de openbare orde en (algemene²) openbare veiligheid. Door het bestuur van de veiligheidsregio is vóóraf het handelingskader van het CoPI en ROT vastgesteld in het Regionaal beleidsplan, Regionaal crisisplan en Rampenbestrijdingsplannen, tegen de achtergrond van het Regionaal risicoprofiel. Daarnaast is door het bestuur van de veiligheidsregio de gecoördineerde regionale incidentbestrijding procedure (GRIP) vastgesteld, waarin is beschreven hoe op een flexibele wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan incidentmanagement. En die procedure vormt weer de basis voor de door het veiligheidsbestuur vóóraf vast te stellen 'criteria voor grootschalige alarmering', waaraan de Meldkamer uitvoering geeft. Tegen de achtergrond van het Besluit veiligheidsregio's is sprake van generieke operationele kernfuncties van zowel het CoPI als ROT: operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie.

Kernfunctie operationele leiding

In de kern hebben de cyclische ketens aan activiteiten op het terrein van operationele leiding binnen zowel het CoPI als ROT betrekking op:

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over de te bepalen prestaties via de kernfuncties operationele leiding, operatiën, informatie en crisiscommunicatie en het continueren van die prestaties over een bepaalde periode;
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen aan operationele kernfuncties;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het uitvoeren van operationele leiding, die altijd is gericht op operatiën, informatie en crisiscommunicatie. Dit is hieronder verder uitgewerkt.

Kernfunctie operatiën

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;

---

² Naast de algemene handhaving van de openbare veiligheid, is sprake van functionele handhaving daarvan, zoals gezondheidszorg, waterbeheer, drinkwater, voedselvoorziening en - veiligheid.

- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het bestrijden van de oorzaak en/of het beheersen van de gevolgen van een (dreigend) incident.

Kernfunctie informatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over de te bepalen prestaties bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan'³, en het verstrekken van die data (totaalbeeld⁴) aan de juiste afnemers;
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers;
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verzamelen, verwerken en veredelen van feiten en gegevens over 'het incident, over de hulpverlening, over de prognose en de aanpak en over de getroffen maatregelen en de resultaten ervan', en het verstrekken van die data (totaalbeeld) aan de juiste afnemers.

Kernfunctie crisiscommunicatie

- > Richten: beeld-, oordeel- en besluitvorming op uitvoerend niveau over het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herrichten: gaat over het bijstellen van het richten;
- > Inrichten: beeld-, oordeel- en besluitvorming over het toedelen van (combinaties van) personele en facilitaire voorzieningen bij verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn';
  - Herinrichten: gaat over het bijstellen van het inrichten;
- > Verrichten: het verschaffen van informatie aan de bevolking over de oorsprong, omvang en gevolgen van het (dreigende) incident of de (dreigende) crisis, alsmede over de daarbij te volgen gedragslijn'.

³ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.1

⁴ Besluit veiligheidsregio's artikel 2.4.2, lid 2. Dit totaalbeeld is opgebouwd op basis van 'eigen beelden' die binnen elk onderdeel van de hoofdstructuur moeten worden bijgehouden.

Bijlage 3 Begrippen en afkortingen

Inhoudelijke begrippen

De hieronder weergegeven begripsomschrijvingen zijn ontleend aan diverse bronnen (zie F3 Brondocumenten).

Begrip	Omschrijving
Algemene keten	Gezag/Bestuur op de beleidsterreinen openbare veiligheid en openbare orde
Algemene operationele leiding	Algemene operationele leiding doorbreekt normale verhoudingen tussen de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio en operationele diensten. Het is geen zelfstandige bevoegdheid: de algemene operationele leiding door een daartoe aan te wijzen regionaal operationeel leider wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de direct betrokken burgemeester(s) óf Voorzitter veiligheidsregio en binnen de door dat gezag gestelde grenzen. De burgemeester kan een regionaal operationeel leider aanwijzen, de voorzitter moet een regionaal operationeel leider aanwijzen. In beginsel is de regionaal operationeel leider 'ontkleurd', maar kan ook 'gekleurd' zijn. Bijvoorbeeld bij crises op het terrein van de volksgezondheid: een regionaal operationeel leider uit de 'witte kolom'. Of bij crises op het terrein van de nationale rechtsorde (waaronder openbare orde): een regionaal operationeel leider van de politie.
Bestuurlijke coördinatie	Afstemming binnen of tussen de algemene en/of functionele ketens, zonder daarbij te treden in elkaars functionele, juridische of geografische bevoegdheden. Zowel het GBT als RBT kennen elementen van bestuurlijke leiding (gezag op bepaald beleidsterrein) en bestuurlijke coördinatie.
Bestuurlijke leiding	Bestuurlijke leiding kan plaatsvinden op lokaal, regionaal, bovenregionaal, nationaal en internationaal niveau. Zie bestuurlijke netwerkkaarten. <ul style="list-style-type: none"> > De burgemeester heeft de bestuurlijke leiding binnen zijn gemeente op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid. > De voorzitter veiligheidsregio heeft de bestuurlijke leiding op de beleidsterreinen openbare orde en openbare veiligheid zodra hij/zij daartoe een RBT bijeenroept. > Gezagsdragers binnen de functionele ketens hebben de (gedeconcentreerde) bestuurlijke leiding op hun eigen beleidsterreinen. Te denken valt aan de hoofdofficier van justitie, voorzitter waterschap en zogenoemde rijksheren.

- > De algemene keten kan onder centraal gezag belast zijn met de uitvoering, bijvoorbeeld bij de bestrijding van bepaalde infectieziekten, onder het gezag van de minister van VWS.
- > De commissaris van de koning c.q. minister kunnen algemene of bijzondere aanwijzingen geven aan de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio. Die aanwijzingsbevoegdheden zijn gebaseerd op proportionaliteit en subsidiariteit. Voor bepaalde aanwijzingen gelden specifieke vormvereisten (Koninklijk Besluit).
- > Op basis van een daartoe geslagen Koninklijk Besluit kan de minister de bestuurlijke leiding binnen de algemene keten geheel of gedeeltelijk aan zich trekken of een andere autoriteit daarmee belasten.

BOB-cyclus

Beeldvorming: Het waarnemen van feiten en gegevens over 'de ontwikkeling en effecten van een incident, de risico's voor de veiligheid van de hulpverleners en de personen in het getroffen gebied, de aanpak van het incident en de daarvoor benodigde mensen en middelen'.

Ordeelsvorming: Het geven van (collectieve) betekenis aan dat beeld;

Besluitvorming: Het op basis van de gegeven betekenis individueel of collectief bepalen wat er gedacht en gedaan moet worden en hoe dat moet gebeuren: richten, inrichten en verrichten van operationele kernfuncties. Pas achteraf kunnen de effecten van een besluit worden waargenomen en beoordeeld. Waar nodig vindt het her(in)richten van een operationele kernfunctie plaats.

Crisis (in juridische zin)

De kwalificatie van een gebeurtenis als crisis staat – in juridische zin – los van de feiten ('ernstige' gebeurtenis). Het is een bestuurlijke kwalificatie met het oog op besluitvorming. Voor overheidsgezag betekent dit het toepassen van noodbevoegdheden. Die kwalificatie wordt begrensd door twee beginselen:

- > Proportionaliteit: er is sprake van een (dreigende) aantasting van een of meer vitale belangen (c.q. sectoren) van de samenleving.
- > Subsidiariteit: reguliere bevoegdheden/structuren worden niet afdoende geacht voor het voorkomen, beheersen of herstellen van die (dreigende) aantasting.

Crisisorganisatie

De organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen – ten tijde van een (dreigende) ramp/crisis – inhoud geven aan kennisgestuurde besluitvorming.

Functionele ketens

Gezag/bestuur/beheer op beleidsterreinen zoals infectieziektebestrijding, justitie, terrorisme, schaarste algemeen, drinkwater en voedsel, energie, transport, financiën, telecommunicatie en media, onderwijs en cultureel erfgoed.

Gevaar/Dreiging	Gevaar verwijst naar niet intentioneel handelen. Dreiging verwijst naar intentioneel/boosaardig handelen.
Grootschalige alarmering	Besluit veiligheidsregio's, artikel 1.1: het bij een ramp of crisis onverwijld en volledig alarmeren van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met d; Besluit veiligheidsregio's, artikel 2.2.1: het bestuur van de veiligheidsregio stelt criteria vast voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat.
Incidentmanagement	Het op basis van risico- en actie-intelligence kennisgestuurd beleid bepalen, aanpak bepalen, werk verdelen en werk uitvoeren.
Intelligence	<ul style="list-style-type: none"> > Het werkproces dat bestaat uit een reeks van drie processtappen: identificeren, analyseren en beoordelen van feiten en gegevens over: <ul style="list-style-type: none"> – gevaren/dreigingen (risico-intelligence) – interventiecapaciteit (actie-intelligence) – (latente) systeemfouten (verbeter-intelligence). > Intelligence is randvoorwaardelijk voor kennisgestuurd⁵ incident- c.q. verbetermanagement tegen de achtergrond van het zorgvuldigheidsbeginsel. Zie ook §4 van het Besluit Veiligheidsregio's.
Interventiecapaciteit	Resources voor het in de juiste tijd, in de juiste omgeving en in de juiste vorm voorkomen, beheersen of herstellen van een (dreigende) aantasting van de veiligheid, en het continueren daarvan over een bepaalde periode.
Openbare orde en veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> > Openbare orde: integriteit van de (semi)publieke ruimte overeenkomstig haar bestemming naar tijd en plaats. > Openbare veiligheid: fysieke integriteit van personen en zaken (waaronder levende have) en het milieu.
Operationele coördinatie	Meerhoofdige operationele leiding waarbij de betrokken operationeel leidinggevenden niet treden in elkaars functionele, juridische en geografische bevoegdheden. Vormen van operationele coördinatie zijn een operationeel team ⁶ , zoals de Officieren van Dienst binnen een Commando Plaats Incident (CoPI). De leider CoPI heeft (juridisch gezien ⁷) niet de operationele leiding; hij/zij geeft leiding aan het beeld-, oordeel- en besluitvormingsproces op de plaats van het incident en daarbij benodigde ondersteuning.
Operationele leiding	De hoogst leidinggevende binnen een operationele discipline: een door het daartoe bevoegde gezag aan te wijzen AC. Operationele leiding over een operationele dienst vindt bij opschaling naar een ROT plaats onder de paraplu van de algemene operationele leiding. Dat de betrokken AC-en van

⁵ Zie ook de bekende Basisvereisten crisismanagement.

⁶ Denk ook aan de SGB0+-structuur in dat verband. Operationeel leidinggevenden van andere diensten worden door de AC-politie uitgenodigd om deel te nemen aan de vergadering binnen de Staf Grootschalig en Bijzonder Politieoptreden. Zie referenties Politiezorg voor de samenstelling van die staf(sectie).

⁷ Die operationele leiding kan wel geregeld worden binnen het door het bestuur van de veiligheidsregio vast te stellen beleidsplan (als wetsinterpretatie) en dus crisisplan.

	een operationele dienst daarbij hun eigen verantwoordelijkheden hebben en houden doet aan dat uitgangspunt niet af.
Ramp (in juridische zin)	De crisis die betrekking heeft op de (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid en waarbij normale bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van andere disciplines ontoereikend zijn. Een ramp is in die zin altijd een crisis, maar een crisis is niet altijd een ramp.
Resources	(De combinatie van) mensen, middelen en methoden.
Verbetermanagement	Het op basis van verbeter-intelligence kennisgestuurd het verbeterbeleid bepalen, verbeteraanpak bepalen, verbeterwerk verdelen en verbeterwerk uitvoeren.

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.